

Księga jubileuszowa Profesora Marka Górskiego

Zwyczajowo co dwa lata odbywa się konferencja naukowa mająca charakter zjazdu Katedr i Zakładów Prawa Ochrony Środowiska. Organizacją tegorocznej edycji zajęła się katedra naszego uniwersytetu we współpracy z Zakładem Prawa Ochrony Środowiska Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego. Połączono ją z obchodami 45-lecia pracy naukowej Profesora Marka Górskiego, prorektora ds. nauki US.

dr hab. Anna Barczak,
prof. US

Wydział Prawa
i Administracji US

Gala jubileuszowa odbyła się 6 września 2018 r. w hotelu Radisson w Szczecinie. Na uroczystości Jubilatowi wręczona została księga zatytułowana *Administracja a środowisko. Prace dedykowane prof. zw. dr. hab. Markowi Górskiemu z okazji jubileuszu 45-lecia pracy naukowej*, wydana przez Wydawnictwo Naukowe US. Redaktorami pracy są Piotr Korzeniowski oraz pisząca te słowa.

Tytuł publikacji nie jest przypadkowy. W dorobku naukowym Jubilata wiele miejsca zajmują zagadnienia związane z oddziaływaniem administracji na otaczające człowieka środowisko. Stąd też księga jest zbiorem artykułów poświęconych prawnym kwestiom ochrony środowiska – przede wszystkim w Polsce, ale także w Czechach, na Słowacji oraz w Niemczech. Dominują opracowania związane z ujęciem administracyjno-prawnym, co stanowi odzwierciedlenie zaproponowanego tytułu publikacji. Są jednak także pozycje poświęcone zagadnieniom ochrony środowiska widzianym z perspektywy prawa karnego i prawa cywilnego. We współczesnym piśmiennictwie relacja między administracją a środowiskiem znajduje coraz większe uznanie. Jako redaktorzy zdecydowaliśmy, że taki wybór tematyki badawczej należy uznać za interesujący i merytorycznie uzasadniony, powiązany z dorobkiem naukowym Jubilata.

Praca obejmuje 526 stron. Księgę rozpoczyna przedmowa poświęcona Profesorowi Markowi Górskiemu pióra obojga redaktorów. Następnie przedstawiony został dorobek naukowy Jubilata. Tom zawiera ujęte w pięciu częściach opracowania trzydziestu dwóch badaczy, reprezentujących różne ośrodki akademickie: polskie, czeskie, słowackie oraz niemieckie. Pierwsza część dotyczy wartości w prawie ochrony środowiska, kolejne trzy zawierają zagadnienia odnoszące się do kwestii ustrojowych, materialnych oraz procesowych prawa ochrony środowiska. Ostatnia część poświęcona została przyszłości prawa ochrony środowiska. Całość zamyka bibliografia.

W publikacji znajdują się artykuły omawiające kompetencje określonych organów administracji publicznej w zakresie ochrony środowiska. Należą do nich artykuły E. Ury – *Ochrona środowiska jako problem globalny*, E. Olejniczaka-Szałowskiej – *O skuteczności prawa administracyjnego w kontekście pozycji ustrojowej i uprawnień Inspekcji Ochrony Środowiska* i R. Michalskiej-Badziak – *Rola Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie ochrony środowiska*.

Najwięcej miejsca poświęcono zagadnieniom materialnym prawa ochrony środowiska. Jest to najobszerniejsza część książki. Autorzy analizują w niej wymogi i założenia wynikające z przepisów dotyczą-

JM prof. dr hab. Edward Włodarczyk
i prof. dr hab. Marek Górski,
prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej US

Fot. Anna Szmul

cych poszczególnych elementów środowiska wskazanych przez ustawodawcę, a realizowanych przez administrację publiczną. Stwierdzono, że w wielu sferach może dojść do kolizji interesu publicznego z interesem prywatnym (J. Ciecchanowicz-McLean i K. Wysokińska, *Prawna ochrona gruntów rolnych i leśnych w Polsce*). Ponadto wskazano, że zadania reglamentacyjne administracji ochrony środowiska stanowią ważny i skuteczny instrument ochrony środowiska. Taki wniosek został wysunięty na tle badań zadań administracji publicznej dotyczących ochrony terenów zieleni, zadrzewień, drzew i krzewów (A. Kaźmierska-Patrzyzna, *Zadania reglamentacyjne administracji samorządowej w ochronie terenów zieleni, zadrzewień, drzew i krzewów po zmianach legislacyjnych w 2017 roku*). Dopelnieniem powyższej tezy są opracowania autorstwa: A. Jaworowicz-Rudolf (*Spór wokół liberalizacji przepisów dotyczących usuwania drzew i krzewów*) i M. Kasińskiego (*Ochrona terenów zieleni i zadrzewień – nowe mity i gry polityczne*). Właściwa realizacja zadań administracji ochrony środowiska nie byłaby efektywna, gdyby jej organy nie miały skutecznych środków kontrolno-nadzorczych. Potwierdzeniem tego są artykuły: M. Michalak (*Zakaz pogarszania stanu lub niszczenia terenów rozrodu lub odpoczynku – rozważania na gruncie regulacji prawa unijnego i polskiego*), R. Mikosza (*Odpowiedzialność za szkodę w środowisku spowodowaną działalnością regulowaną Prawem geologicznym i górniczym [zagadnienia wy-*

brane]) oraz W. Radeckiego (*Odpowiedzialność karna osób prawnych za przestępstwa przeciwko środowisku w prawie polskim, czeskim i słowackim*).

Poza tym, omawiając zagadnienia związane z materialną częścią prawa ochrony środowiska, zwrócono uwagę na pewne instrumenty, które są „lokomotywą” ciągnącą wszystkie inne zadania administracji publicznej w ochronie środowiska. Chodzi tu o zadania planistyczne. Treści te zawarte zostały w opracowaniach autorstwa: J.S. Kierzkowskiej (*Krajobraz a normy planowe – wybrane rozważania prawne z uwzględnieniem zmian w zakresie reklam*) i A. Lipińskiego (*Plan zakładu górniczego jako instrument ochrony środowiska*).

Naszym zamierzeniem jako redaktorów było również zwrócenie uwagi na po-

szukiwanie nowych rozwiązań służących usprawnieniu przepisów prawa ochrony środowiska na tle relacji administracji ze środowiskiem. Temu zagadnieniu artykuł zatytułowany *Kilka uwag na temat „milczącej zgody” organów administracji w sprawach dotyczących środowiska* poświęcił G. Dobrowolski, poruszając kwestie dotyczące zarówno sfery materialnej, jak i formalnoprawnej.

Postulaty nowych rozwiązań prawnych zawarte są także w artykule A. Habudy *Aktualne wyzwania prawnej ochrony przyrody w Polsce*. Rozważania te nie dotyczą wprawdzie całej sfery środowiska, lecz koncentrują się głównie na kwestiach ochrony przyrody, a przede wszystkim integracji prawnych rozwiązań w tym zakresie z innymi unormowaniami związanymi z różnymi zasobami środowiska,

Uroczystości jubileuszowe. Reprezentacja Katedry Prawa gospodarczego i Prawa Ochrony Środowiska WPIA Uniwersytetu Gdańskiego z prof. Janiną Ciechanowicz - McLean i dr Maciejem Nyką wina prof. dr hab. Markowi Górkowskiemu

Fot. Anna Szmul

takimi jak np. zasoby leśne. Wnioski zawarte w tym artykule na pewno mogą być wykorzystane w trwających pracach legislacyjnych. Kwestie realizacji koncepcji rozwoju zrównoważonego w prawie Unii Europejskiej podejmuje M. Król w artykule *Ochrona środowiska jako problem globalny*.

Istotną partię artykułów stanowią teksty poświęcone omówieniu orzecznictwa w zakresie spraw związanych z ochroną środowiska. Należy w tym zakresie wymienić pozycje przygotowane przez J. Sługockiego (*Analiza wartości zabytku nieruchomego w orzecznictwie sądów administracyjnych*), E.K. Czech (*Aspekty prawne braku jednoznaczności wniosku o wydanie pozwolenia wodnoprawnego w kontekście istnienia współpracy między administracją publiczną i przedsiębiorcami, dotyczącej gospodarowania wodami – przegląd stanowisk judykatury*) i J. Stelmasiaka (*Wybrane zagadnienia orzecznictwa sądów administracyjnych w zakresie obszarów specjalnych o charakterze przyrodniczym*). Wartość przedstawionych w nich rozważań jest znacząca, gdyż odzwierciedlają praktyczną stronę stosowania regulacji związanych z ochroną środowiska.

Artykułami, które dotyczą ważnych kwestii zaangażowania szerokich grup społeczeństwa w ochronę środowiska, są pozycje dotyczące prawnych aspektów udziału w tych działaniach organizacji pozarządowych. Zagadnienie to zostało podjęte przez K. Flagę-Gieruszyńską (*Udział organizacji pozarządowych w postępowaniu w sprawach cywilnych z zakresu ochrony środowiska*) oraz A. Haładyj (*Organizacje społeczne i ekologiczne w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska w latach 1980–2000*).

W publikacji omówione zostały także prawne aspekty ochrony środowiska w sąsiadujących z Polską państwach.

Na szczególną uwagę w tym zakresie zasługuje artykuł L. Knoppa (*Die (un-)endliche Geschichte des deutschen Atomaustritts – das Urteil des BVerfG zur Dreizehnten Novelle des Atomgesetzes [(Nie)kończąca się historia niemieckiego wyjścia z energii jądrowej – orzeczenie Federalnego Trybunału Konstytucyjnego (BverfG) w sprawie trzynastej poprawki do ustawy o energetyce atomowej]*), w którym przedstawione zostały początki historii pokojowego wykorzystywania energii jądrowej w Niem-

zech, począwszy od momentu uruchomienia pierwszych reaktorów atomowych w 1957 r. do momentu odejścia od wytwarzania energii jądrowej, który to proces rozpoczął się w 1998 r. Omówione zostało orzeczenie Federalnego Trybunału Konstytucyjnego w sprawie 13. nowelizacji ustawy o energii atomowej, odnoszące się do podstawowych praw przedsiębiorstw państwowych i do zarzutów ograniczania ochrony mienia.

Konstatując, zakres podjętych w publikacji zagadnień jest niezmiernie szeroki. Należy wskazać, że są to w przeważającej większości rozważania dotyczące kluczowych kwestii z zakresu prawa ochrony środowiska. Artykuły zostały przygotowane bardzo starannie zarówno z punktu widzenia zawartości merytorycznej, jak i z punktu widzenia strony formalnej (np. odwołania do literatury czy źródeł prawa). ♦

Administracja a środowisko. Prace dedykowane prof. zw. dr hab. Markowi Górkowskiemu z okazji jubileuszu 45-lecia pracy naukowej, red. A. Barczak, P. Korzeniowski, Wydawnictwo Naukowe US, Szczecin 2018, 526 ss.